

راز سیاست‌های نفتی ایران؛ به دور دست نگاه کن

گروه تحلیل و تفسیر

راز سیاست‌های صنعت نفت ایران در افق دور دست چگونه است؟ بی‌گمان در پس اهداف، راهبردها و سیاست‌های چشم‌انداز تدوین شده وزارت نفت برای برنامه پنج ساله پنجم توسعه ایران می‌توان اندیشه کرد که دغدغه سیاستگذاران و تصمیم‌سازان و مدیران ارشد صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایش ایران چیست و نقاط ضعف و قوت و فرصت‌ها و تقدیرهای پیش‌روی آینده را در چه می‌بینند. سند چشم‌انداز پنج سال آینده وزارت نفت ایران دستکم ۹ هدف را به عنوان اهداف مهم مصرفی می‌کند و دو هدف نخست بر استفاده بهینه از ذخایر هیدروکربوری به عنوان پشتوانه و محرک توسعه پایدار اقتصادی تأکید دارد.

هدف دوم این است که از ظرفیت‌های صنعت نفت و گاز برای دفاع از منافع ملی استفاده شود. اما چگونه؟ افزایش سهم و ارتقای جایگاه صنعت نفت و گاز و پتروشیمی در سطح منطقه و جهان، افزایش استحصال و استخراج نفت و گاز با اولویت میداین مشترک با کشورهای همسایه، بالابردن ظرفیت پالایشی و ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی، افق سوم پیش روست. شایسته است که صنعت نفت ایران در افق چهارم به فناوری پیشرفته است. باید و از این رو جایگاه دوم علمی و فناوری منطقه را از آن خود کند. خوان پنجم، افزایش بهره‌وری در حوزه‌های مختلف صنعت نفت در جهت رشد تولید ناخالص داخلی است و تا بلکه ضریب باز یافت مخازن نفتی بالا برود و ...

به منظور تعیین اجرای موفق قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، کار را برای سیاستگذاران و تصمیم‌سازان راحت‌تر می‌سازد که بتوانند با اعمال مدیریت انرژی از اسراف در مصرف سوخت جلوگیری کنند شدت انرژی را پائین بیاورند و یارانه‌ها را هدفمند سازند و این راه ششم خواهد بود. اما چه دشوار است تحقق هدف هفتم که تأکید دارد، نگاه به نفت و گاز و درآمدهای آن باید تغییر کند و تأمل شود که دلارهای نفتی منابع و سرمایه‌های زاینده اقتصادی هستند. نه منبعی برای تأمین بودجه دولت

ناگفته پیداست که بی‌تعامل با دیگران نتوان نسبت و دیپلماسی فعال و مؤثر انرژی ایجاد می‌کند که تا هدف هشتم که همانا برقراری تعامل مؤثر و سازنده با کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده انرژی است، به گونه‌ای دنبال شود تا بلکه مدیریت توزیع و ترانزیت انرژی نقش داشته باشیم. هدف آخر البته نظر به توانمندی‌های داخل و کنار گذاشتن تفکر پیشین است و با اتکالی به سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی وابسته است تا دیوار بی‌اعتنایی را فرو بریزد و درها به روی بخش خصوصی باز شود. راز سیاست‌های نفتی ایران، نگاه کل به دور دست است.

هدف ۱)

• استفاده بهینه از ذخایر هیدروکربوری کشور به عنوان پشتوانه و محرک توسعه پایدار اقتصادی کشور

راهبرد

- بهبود ترکیب دارایی‌ها از فعالیت‌های کم بازده به فعالیت‌های با ارزش افزوده بالاتر
- فراهم سازی رشد و توسعه صنایع جانبی نفت، گاز و پتروشیمی و سایر صنایع انرژی بر
- بهینه سازی الگوی پالایشی کشور،
- تسریع در اجرای طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه به منظور حداقل سازی میزان گازهای سوزانده شده
- کاهش هزینه‌های تولید در زنجیره نفت و گاز،
- احداث شیمی شهرها جهت صرفه جویی در سرمایه گذاری تأسیسات زیربنایی و حمایت از صنایع شیمیایی پایین دستی.
- رساندن کیفیت محصولات و فرآورده‌ها به استانداردهای بین‌المللی و زیست محیطی
- تلاش برای پیشگیری، کاهش و جبران آلودگی‌های هوا، آب و خاک ناشی از فعالیت‌های نفت و گاز
- ارتقاء شاخص‌های سلامت و بهداشت جسمی و روحی کارکنان صنعت نفت.

سیاست‌ها

- اولویت تکمیل حلقه‌های زنجیره ارزش صنعت نفت،
- حمایت از بخش خصوصی در احداث واحدهای پالایشی، پتروشیمی و صنایع پایین دستی،
- توسعه جداسازی اتان، پروپان و بوتان از گاز طبیعی جهت تأمین خوراک پتروشیمی،
- اصلاح اختلاط پروپان و بوتان در سوخت مایع مصرفی و آزاد سازی پروپان به منظور استفاده به عنوان خوراک برای توسعه صنایع پتروشیمی
- حداقل سازی تولید نفت کوره و بهبود اقتصاد پالایشگاه‌های کشور در جهت حداکثر سازی ارزش افزوده و بهینه سازی الگوی پالایشی کشور.
- استفاده از روش‌های فایناس خودگردان جهت تأمین مالی طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه،
- استفاده از فرآیندهای توأم پالایش جهت تأمین سوخت و تولید فرآورده‌های پتروشیمی،
- افزایش بهره‌وری به منظور کاهش هزینه‌های تولید،
- رعایت استانداردهای بین‌المللی صنایع پالایشی و پتروشیمی در زمینه مسائل زیست محیطی و کاتالیستی
- به صفر رساندن گازهای سوزانده شده در میداین نفتی،
- به کارگیری فناوری‌های نوین و سازوکارهای توسعه پاک

- به کارگیری روش های ازدیاد برداشت جهت برداشت صیانتی از مخازن و افزایش ضریب بازیافت میادین نفت
- نوسازی و بهسازی تاسیسات تولید و بهره برداری از میادین نفت و گاز.
- توسعه پالایشگاههای موجود و احداث پالایشگاههای جدید متناسب با نیاز تولید و مصرف مدیریت شده
- استفاده از روشهای مختلف تامین مالی برای اجرای طرحهای نفت و گاز،
- ارتقاء سطح امنیت سرمایه گذاری و پشتیبانی از سرمایه گذاری های خطرپذیر،
- توسعه ظرفیت مهندسان مشاور، پیمانکاران و سازندگان
- شناسایی بازارهای جدید محصولات و خدمات مهندسی
- توسعه سرمایه گذاری در صنعت نفت

سیاست ها

- تنظیم روابط مالی دولت و شرکت ملی نفت ایران و تصویب اساسنامه های شرکت های تابعه وزارت نفت.
- محور قراردادن بخش خصوصی و افزایش نقش آن در امور تصدی گری با تاکید بر اداره واحدهای اقتصادی صنعت نفت در قالب نگاه های اقتصادی.
- افزایش تحرک و کارایی، حذف یا ادغام مدیریت های موازی و تاکید بر تمرکززدایی در حوزه های اداری و اجرایی صنعت نفت.
- استفاده از قراردادهای توأم اکتشاف و توسعه جهت بکارگیری شرکت های معتبر جهانی در برنامه های اکتشافی.
- اولویت و تاکید بر اکتشاف میادین گازی، انجام عملیات توصیف میدان توسط مدیریت اکتشاف و تهیه طرح توسعه میدان (MDP) قبل از اجرای طرح توسعه.
- انجام فعالیت های اکتشافی نفت و گاز بطوری که ذخایر اکتشافی در طول برنامه حداقل معادل منابع برداشت شده از مخازن باشد.
- اعمال مشوق های لازم برای شرکت های تولیدی در تولید از میادین مشترک با کشورهای همسایه در اجرای طرح های توسعه
- بهره برداری زود هنگام از میادین نفتی به منظور تامین منابع مالی جهت اجرای طرح های توسعه میادین نفتی.
- تزریق آب و گاز و به کارگیری روش های نوین در میادین نفتی به منظور بهره برداری حداکثر از این میادین و جبران افت فشار.
- احداث پالایشگاه های میعانات گازی،
- اتکا به بخش خصوصی در احداث واحدهای پالایشی، پتروشیمی و صنایع پایین دستی.
- مشارکت در حوزه های پائین دستی خارج از کشور شامل ایجاد پالایشگاه های مشترک به منظور استفاده از نفت خام ایران به عنوان خوراک پالایشگاه های مذکور.
- رفع موانع قانونی بخش غیردولتی در واردات و عرضه فرآورده های نفتی
- واگذاری امور پخش فرآورده های نفتی به بخش غیردولتی
- استفاده از ظرفیت مالی و مدیریتی مشتریان خارجی نفت و گاز صادراتی ایران به منظور توسعه میدانهای نفت و گاز
- ایجاد فرصت برای بخش خصوصی داخلی برای ورود به تجارت نفت، گاز و پتروشیمی
- استفاده از صندوقهای سرمایه گذاری ، اوراق مشارکت، جذب منابع و سرمایه های خارجی، توان مالی ایرانیان خارج از کشور و سایر ابزارهای پولی و مالی جهت تامین مالی پروژه های صنعت نفت و بهسازی آنها
- تاسیس بانک توسعه صنعت نفت برای تامین مالی پروژه های صنعت نفت و پشتیبانی از ظرفیت پیمانکاران داخلی
- لغو کلیه امتیازات شرکتهای دولتی نسبت به شرکتهای خصوصی و تعاونی در عقد قرارداد
- محدود کردن نقش دولت در بخش نفت به اعمال حاکمیت و مالکیت ثروت ملی و عملیات بالادستی
- تسریع در واگذاری مجتمع های پالایشی و پتروشیمی به بخش خصوصی
- توانمند جهت تضمین تکمیل طرح های در دست اجرا
- کوشش در جهت مشارکت هوشمندانه با شرکت های تراز اول جهان به منظور بومی نمودن طراحی ، ساخت پروژه های صنعت نفت.
- واقعی کردن قیمت نهاده ها و محصولات پالایشی و پتروشیمی

- اعمال مدیریت جامع پساب و پسماند با روش های بازیافت.

هدف ۲

- استفاده از ظرفیت های صنعت نفت و گاز برای دفاع از منافع ملی

راهبرد

- ایجاد ظرفیت ذخیره سازی نفت خام در داخل و خارج
- متعدد کردن پایانه های صادراتی نفت خام و فرآورده ها
- بهره برداری از موقعیت جغرافیایی کشور برای خرید، فروش، فرآوری، معاوضه و انتقال نفت و گاز منطقه به بازارهای داخلی و جهانی،
- ارتقاء سطح امنیت عرضه داخلی و حداقل سازی اثرات ناشی از وقوع حوادث غیرمترقبه و بحرانی
- کاهش وابستگی صنعت نفت کشور در زمینه تجهیزات، ماشین آلات به خارج از کشور

سیاست ها

- ایجاد ظرفیتهای ذخیره سازی نفت خام در سواحل دریای عمان و در بازارهای بالقوه نفت خام ایران،
- توسعه ۵ منطقه ویژه اقتصادی- انرژی (منطقه ویژه پارس ۱ و ۲، منطقه پالایشی بندرعباس، منطقه غرب کارون و منطقه جاسک) ،
- ترانزیت نفت و گاز کشورهای حاشیه دریای خزر و آسیای میانه به بازارهای مصرف،
- اعمال مدیریت تامین سوخت گاز و سوخت مایع کشور در شرایط بحرانی و بروز حوادث غیرمترقبه،
- مقاوم سازی تاسیسات و شبکه های انتقال و توزیع سوخت در برابر زلزله
- افزایش ظرفیت مهندسان مشاور، پیمانکاران و سازندگان تجهیزات و ماشین آلات داخلی کشور با استفاده از مشارکت با شرکت های تراز اول جهانی.

هدف ۳

- افزایش سهم و ارتقای جایگاه صنعت نفت، گاز و پتروشیمی در سطح منطقه و جهان،
- افزایش استحصال و استخراج نفت و گاز با اولویت میادین مشترک با کشورهای همسایه، افزایش ظرفیت پالایشی
- افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی

راهبرد

- تبیین جایگاه وزارت نفت و تعریف رابطه وزارت نفت با شرکتهای تابعه و اصلاح ساختار سازمانی و نظام اداری
- گسترش اکتشاف نفت و گاز به عنوان پشتوانه تولید نفت و گاز کشور در پهنه سرزمین،
- سرمایه گذاری در استحصال و استخراج میادین نفت و گاز و اجرای طرح های توسعه میادین نفت و گاز در راستای افزایش توان تولید نفت خام و گاز طبیعی

- صدور خدمات فنی - مهندسی به کشورهای تولید کننده نفت و گاز.

هدف ۴

- دستیابی به فناوری پیشرفته در حوزه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی برای نیل به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه

راهبرد

- تدوین استراتژی های توسعه سرمایه های انسانی صنعت نفت
- تدوین استراتژی های دستیابی به فن آوری های نوین در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی
- گسترش تحقیقات در جهت پیوند علم و فناوری با فرآیند تولید و عرضه انرژی
- حمایت و پشتیبانی از کارآفرینی در صنعت نفت
- جذب، نگهداری و بهسازی سرمایه های انسانی آموزش دیده، ممتاز و جوان
- تدوین سند بهره وری منابع انسانی صنعت نفت
- جذب برترین استعدادها جهت توسعه پیچیده ترین فناوری
- افزایش بودجه تحقیق و پژوهش در شرکت های اصلی تابعه وزارت نفت
- گسترش حمایت های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فن آوری در بخش نفت
- ارتباط موثر بین دانشگاه ها و مراکز پژوهشی با شرکت های اصلی صنعت نفت
- تلاش برای توسعه صادرات به ویژه در بخش خدمات با فناوری بالا

سیاست ها

- به کارگیری و تربیت مدیران نسل آینده در سطح استانداردهای جهانی با توجه به شاخصه های دانایی، دین باوری و تعهد سازمانی
- کسب و انتقال تکنولوژی های نوین در بخش بالادستی نفت و گاز، کسب دانش فنی مکانیزم های تولید و بهره برداری از مخازن کربناته شکافدار نفت و گاز
- کسب دانش فنی مکانیزم های تولید و بهره برداری از مخازن کربناته شکافدار نفت و گاز و میداین نفت سنگین و فوق سنگین
- توسعه فناوری های پالایش نفت خام های سنگین و فوق سنگین و دستیابی به فناوری های جدید نانو تکنولوژی و بایو تکنولوژی در این بخش
- ارتقاء سطح فن آوری های مورد استفاده در بخش پالایش نفت و گاز و واحدهای پتروشیمی
- توسعه فناوری های پلاستیک های صنعتی
- توسعه و گسترش فناوری اطلاعات در کلیه سطوح صنعت نفت
- توسعه رشته های مرتبط با صنعت نفت و گاز در دانشگاه های داخل کشور
- تقویت تقاضا برای استفاده از دستاوردهای فعالیت های R&D
- مشارکت با بخش غیردولتی در تولید علم و فناوری
- تسریع در استقرار نظام جامع پژوهش و فن آوری
- گسترش پژوهش های کاربردی در جهت پیشبرد اهداف صنعت نفت
- برقراری نظام ویژه پرداخت و جذب بر اساس استعدادهای
- ایجاد فضای کار پویا و پرتکاپو و فراهم ساختن شرایط رشد علمی و فنی برای فارغ التحصیلان ممتاز و مهندسی شغل شامل غنی سازی شغل و توسعه شغلی و گردش شغلی
- ارتقاء منزلت اجتماعی، ارتقاء سطح علمی و مهارتی، رفع دغدغه خطرپذیری مالی در مراحل پژوهشی و آزمایشی نوآوری ها و کمک به تجاری سازی دستاوردهای آنان حمایت از پایان نامه های تحصیلی مقاطع کارشناسی ارشد

- و دکتری
- تجهیز شرکت های داخلی به امکانات و وسائل پیشرفته در قالب قراردادهای شرکت های اصلی

هدف ۵

- افزایش بهره وری در حوزه های مختلف صنعت نفت در جهت رشد تولید ناخالص داخلی

راهبرد

- افزایش ضریب بازافت در مخازن نفتی
- بهینه سازی الگوی پالایشی کشور
- ارتقاء سطح تولید و فروش محصولات پتروشیمیایی با ارزش افزوده بالاتر،
- ارتقاء سطح بهره وری منابع انسانی
- افزایش بهره وری انرژی در سیستم های عرضه و تقاضای انرژی
- برقراری بودجه ریزی عملیاتی در شرکت های اصلی

سیاست ها

- تزریق آب و گاز و به کارگیری روش های نوین در میداین نفتی به منظور بهره برداری حداکثر از این میداین و جبران افت فشار
- حداقل سازی تولید نفت کوره و بهبود اقتصاد پالایشگاه های کشور
- توسعه جداسازی اتان، پروپان و بوتان جهت تأمین خوراک پتروشیمی
- اصلاح اختلاط پروپان و بوتان در سوخت مایع مصرفی و آزاد سازی پروپان به منظور استفاده از آن به عنوان خوراک برای توسعه صنایع پتروشیمی
- سرمایه گذاری در صنایع پایین دستی پتروشیمی که خوراک آنها از صنایع پتروشیمی اولیه هستند
- استفاده از فرآیندهای توأم پالایش جهت تأمین سوخت و تولید فرآورده های پتروشیمی
- ایجاد فضای کار پویا و پرتکاپو و فراهم ساختن شرایط رشد علمی و فنی برای فارغ التحصیلان ممتاز و مهندسی شغل شامل غنی سازی شغل و توسعه شغلی و گردش شغلی
- تدوین معیار مصرف انرژی در تجهیزات، فرآیندها و بازنگری آنها
- بستر سازی در جهت ایجاد شرکت های مهندسی و شرکت های خدمات انرژی،
- تسریع در جهت اجرای مقررات ملی ساختمان در زمینه صرفه جویی در مصرف انرژی در ساختمان ها
- برقراری نظام تشویق برای توسعه تولید و واردات مصالح، قطعات، تجهیزات و تأسیسات دارای کارآمدی بیشتر در بهره برداری و حفظ انرژی در ساختمان
- الزام حداکثر استفاده از موقعیت جغرافیایی و شرایط اقلیمی در ساخت و سازها
- بهبود بازده انرژی در واحدهای صنعتی از طریق به کارگیری فناوری های جدید و بازافت انرژی
- انجام ممیزی انرژی در جهت مدیریت مصرف انرژی در صنعت و ساختمان، تولید همزمان برق و حرارت در جهت افزایش راندمان کلی سیستم
- ممنوعیت احداث نیروگاههای گازی جدید جهت تولید برق پایه و تبدیل نیروگاه های گازی موجود به نیروگاه سیکل ترکیبی و استفاده از CHP
- الزام وزارت صنایع و معادن در جهت گسترش تولید خودروهای سواری دیزلی و گاز سوز مطابق با آخرین استانداردهای جهانی
- توسعه سیستم های حمل و نقل انبوه بارو مسافر و سیستم حمل و نقل ترکیبی
- ایجاد و توسعه زیر ساختها برای کاهش سیستماتیک تقاضای سفر و استفاده از خدمات الکترونیک

- بهینه سازی سیستم انتقال نفت و گاز
  - اجرای نظام پرداخت کارمزدی در ازای واحد تولید در شرکت های تولیدی تابعه
  - طراحی شاخص های لازم برای برقراری بودجه عملیاتی
- هدف ۶)**
- اعمال مدیریت انرژی به منظور جلوگیری از اسراف در مصرف سوخت، کاهش شدت انرژی و اعطای یارانه های هدفمند
- راهبرد**
- واقعی کردن قیمت حامل های انرژی و هدفمندسازی یارانه های انرژی
  - ترویج و گسترش فرهنگ صرفه جویی و بهینه سازی مصرف انرژی
  - ارتقاء تکنولوژی در تجهیزات و سیستم های تولید کننده و مصرف کننده انرژی
  - کاهش ضایعات و تلفات در بخش تولید، انتقال و توزیع انرژی
  - ایجاد ظرفیت ذخیره سازی گاز طبیعی به منظور اصلاح ضریب بار
  - بهینه سازی سبد مصرف انرژی کشور و تأسیس یک نهاد سازمانی در وزارت نفت

سیاست ها

- استفاده از قیمت های واقعی و پلکانی حامل های انرژی و عقلایی کردن رفتار مصرف کننده
- اعمال مشوق های مالی و جریمه های رفتار مسرفانه انرژی
- فرهنگ سازی در جهت کاهش اسراف
- تسریع در جهت اجرای مقررات ملی ساختمان در زمینه صرفه جویی در مصرف انرژی در ساختمان ها
- برقراری نظام تشویق برای توسعه تولید و واردات مصالح، قطعات، تجهیزات و تأسیسات دارای کارآمدی بیشتر در بهره برداری و حفظ انرژی در ساختمان
- توسعه آموزش های تخصصی و عمومی به مردم در زمینه بهینه سازی مصرف انرژی
- تسریع و گسترش مصرف گاز طبیعی به جای فرآورده های نفتی در صنایع، حمل و نقل و برق
- تدوین الگوی مصرف براساس ویژگی های هر گروه از مصرف کنندگان،
- تدوین الگوی بهینه جایگزینی اقتصادی بین حامل های انرژی
- اجرای ترکیب بهینه ناوگان حمل و نقل برای مصرف سوخت طبق سبد بهینه
- بهینه سازی سیستم انتقال فرآورده ها در صنعت نفت کشور
- جلوگیری از قاچاق فرآورده های نفتی در مناطق مرزی
- اختصاص بخشی از مطالب کتب درسی درمقاطع مختلف تحصیلی و گنجانیدن واحدهای درسی مدیریت انرژی در کلیه رشته های دانشگاهی
- گسترش رشته های مرتبط با مدیریت انرژی در دانشگاه های کشور
- ممنوعیت احداث نیروگاه های گازی جدید جهت تولید برق پایه و تبدیل نیروگاه های گازی موجود به نیروگاه سیکل ترکیبی و استفاده از (CHP)
- الزام وزارت صنایع و معادن در جهت تولید خودروهای سواری دیزلی و گاز سوز مطابق با آخرین استانداردهای جهانی

هدف ۷)

- تغییر نگاه به نفت و گاز و درآمدهای حاصل از آن، از منبع تأمین بودجه عمومی به «منابع و سرمایه های زاینده اقتصادی»

راهبرد

- تبدیل حساب ذخیره ارزی به صندوق توسعه ملی
- برنامه ریزی برای استفاده از مزیت نسبی نفت و گاز در زنجیره صنعتی و خدماتی و پایین دستی
- گسترش فعالیت های اقتصادی در مناطق مرزی، سواحل و جزایر جنوبی با استفاده از ظرفیت های صنعت نفت و گاز

سیاست ها

- تصویب اساسنامه صندوق توسعه ملی در مجلس شورای اسلامی در سال اول برنامه پنجم توسعه
- واريز سالانه حداقل ۲۰ درصد از منابع حاصل از صادرات نفت، گاز و فرآورده های نفتی به صندوق توسعه ملی
- ارائه تسهیلات از منابع صندوق توسعه ملی به بخش های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی با هدف تولید و توسعه سرمایه گذاری در داخل و خارج از کشور با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازده مناسب اقتصادی
- حداکثر استفاده از منابع خارجی در تأمین مالی پروژه ها و طرح های صنعت نفت و آزاد سازی منابع ارزی داخلی جهت حفظ ذخایر راهبردی ارزی
- توسعه صنایع پایین دستی نفت، گاز و پتروشیمی

توسعه میدان گازی اشتوگمان بهار ۲۰۱۱ آغاز می‌شود

نخست وزیر روسیه اعلام کرد: توسعه میدان گازی اشتوگمان روسیه در بهار ۲۰۱۱ آغاز خواهد شد. به گزارش خبرگزاری ریانووستی، ولادیمیر پوتین همچنین گفت: در بهار سال آینده میلادی، بلافاصله پس از تصمیم گیری نهایی برای

سرمایه‌گذاری در میدان گازی اشتوگمان، کار توسعه این میدان آغاز خواهد شد. وی تأکید کرد: احداث زیرساخت‌ها و بهره‌برداری از این میدان گازی چند سال به طول خواهد انجامید، اما این کار انجام خواهد شد. مدیر پروژه توسعه میدان اشتوگمان سپتامبر سال گذشته، اعلام کرده بود: تا کنون ۵۰۰ میلیون دلار در این پروژه سرمایه‌گذاری شده است. بنا بر این گزارش، هزینه توسعه میدان گازی اشتوگمان به طور کلی ۳۰ میلیارد دلار و هزینه اجرای نخستین فاز آن، ۱۵ میلیارد دلار برآورد شده است. همچنین ذخایر میدان گازی اشتوگمان واقع در اعماق دریای بارنتس روسیه، سه تریلیون و ۸۰۰ میلیارد متر مکعب برآورد شده است.

بر اساس پیش‌بینی‌ها، این میدان در مراحل اولیه توسعه، سالانه ۷۹۴ میلیارد فوت مکعب گاز طبیعی و بیش از ۲۰۰ هزار تن میعانات گازی در سال تولید می‌کند. گازپروم ۵۱ درصد سهم توسعه میدان اشتوگمان را در اختیار دارد؛ در حالی که ۲۵ و ۲۴ درصد سهم باقی‌مانده به ترتیب به شرکت‌های توتال فرانسه و اسات اوپل نروژ تعلق دارد. قرار است گاز پروژه اشتوگمان، با خط لوله ۱۲۲۰ کیلومتری نورد استریم از روسیه به اروپا انتقال یابد. این خط لوله قرار است گاز روسیه را با عبور از دریای بالتیک به آلمان عرضه کند. هدف از اجرای این طرح، صدور گاز روسیه، بدون عبور از کشورهای ترانزیتی از جمله اوکراین و لهستان است. گازپروم ۵۱ درصد، شرکت‌های آلمانی باسف و یی‌اوان روه‌رگاز هر یک ۲۰ درصد و گازونی هلند ۹ درصد سهم این پروژه را در اختیار دارند.

سوریه توافقنامه ساخت پالایشگاه با کویت را باطل کرد

وزیر نفت سوریه از لغو توافقنامه امضا شده میان دولت این کشور و شرکت فایننشال نور کویت برای ساخت یک پالایشگاه در شرق سوریه خبر داد. فیان علاو، وزیر نفت سوریه، در گفت و گو با رویترز گفت: دولت این کشور توافقنامه خود با شرکت سرمایه‌گذاری فایننشال نور کویت برای احداث یک پالایشگاه با ظرفیت پالایش روزانه ۱۴۰ هزار بشکه در شرق سوریه را لغو کرده است. وی تصریح کرد: پروژه ساخت پالایشگاه سوریه در برنامه‌های کنونی دولت سوریه نیست. علاو بدون اشاره به دلیل لغو توافقنامه ساخت این پالایشگاه گفت: دولت دمشق همچنان به مذاکرات خود با دیگر سرمایه‌گذاران برای ساخت دو پالایشگاه دیگر با کل ظرفیت ۲۴۰ هزار بشکه در روز ادامه می‌دهد. دولت دمشق و شرکت فایننشال نور کویت در سال ۲۰۰۷ برای ساخت یک پالایشگاه به ارزش یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار یک یادداشت تفاهم امضا کردند و مدتی بعد در همان سال توافقنامه‌ای برای انجام مطالعات امکان‌سنجی این پروژه به امضای دو طرف و شرکت وود مکنزی انگلستان رسید. شرکت فایننشال نور، یکی از زیر شاخه‌های گروه «نشنال اینداستریز هولدینگ» به شمار می‌رود. تولید نفت و گاز سوریه در سال‌های اخیر کاهش داشته، اما در پی افزایش تقاضای داخلی، این کشور پروژه‌های جدیدی را برای اکتشاف ذخایر جدید گاز طبیعی آغاز کرده است.

- توسعه صنایع پشتیبانی نفت و گاز،
- توسعه صنایع انرژی بر،
- استفاده از ساز و کارهای حقوق مالکانه
- اولویت توسعه سواحل دریای عمان با احداث پایانه دوم و انبار نفت خام.

هدف ۸

- برقراری تعامل موثر و سازنده با کشورهای تولید کننده و مصرف کننده انرژی و ایفای نقش مدیریتی در توزیع و ترانزیت انرژی

راهبرد

- بهره برداری از موقعیت منطقه ای و جغرافیایی کشور برای خرید، فروش، معاوضه، انتقال، فراوری و ذخیره سازی نفت و گاز منطقه به بازارهای داخلی و جهانی،
- شناسایی بازارهای جدید خدمات فنی- مهندسی و محصولات صنعتی صنعت نفت و گاز،
- مدیریت ریسک و کاهش آسیب پذیری ناشی از نوسانات قیمت تولیدات
- استفاده از ظرفیتهای صنعت نفت در جهت اعتلای شأن، موقعیت، اقتدار و نقش جمهوری اسلامی ایران در منطقه و نظام بین‌المللی
- استفاده مناسب از کیلومترها مرز آبی و ارتباط با آبهای بین المللی و قابلیت ایجاد اسکله‌ها و بندرصادراتی شامل پتانسیل دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان

سیاستها

- انتقال منابع نفت و گاز کشورهای حوزه خزر و آسیای میانه به بازارهای مصرف، صادرات گاز طبیعی با توجه به مزیت های نسبی اقتصادی و امکانات موجود
- تدوین دیپلماسی فعال، سازنده و اقتصادی در حوزه انرژی (نفت و گاز) ،
- حضور مؤثر و فعال درمجامع بین المللی انرژی
- احداث خط لوله اختصاصی جهت صادرات گاز و پرهیز از تداخل مسیرهای صادراتی با مصارف داخلی
- گسترش همه جانبه همکاری با کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا در تجارت، سرمایه گذاری و فناوری در صنعت نفت،
- حمایت از سرمایه گذاری های مشترک با شرکت های صاحب فناوری
- فرصت برای بخش خصوصی برای ورود به تجارت نفت، گاز و پتروشیمی ،
- توسعه ظرفیت بورس نفت، گاز و پتروشیمی
- تقویت همکاری‌های دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی با اولویت همسایگان

هدف ۹

- تحقق سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در صنعت نفت

راهبرد

- حمایت از شکل گیری بازارهای رقابتی
- ایجاد ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیتی (سیاست گذاری، هدایت و نظارت)

سیاست‌ها

- محور قراردادن بخش خصوصی و افزایش نقش آن در امور تصدی گری با تاکید بر اداره واحدهای اقتصادی صنعت نفت در قالب بنگاه های اقتصادی،
- اتکا به بخش خصوصی در احداث واحدهای پالایشی، پتروشیمی و صنایع پایین دستی،
- رفع موانع قانونی بخش غیر دولتی در واردات و عرضه فرآورده های نفتی،
- واگذاری امور بخش فرآورده های نفتی به بخش غیردولتی،
- ایجاد فرصت برای بخش خصوصی داخلی برای ورود به تجارت نفت، گاز و پتروشیمی
- لغو کلیه امتیازات شرکت های دولتی در عقد قرارداد
- محدود کردن نقش دولت در بخش نفت به اعمال حاکمیت و مالکیت ثروت ملی و عملیات بالادستی ،
- تسریع در واگذاری مجتمع های پالایشی و پتروشیمی به بخش خصوصی
- توانمند جهت تضمین تکمیل طرح های در دست اجرا،
- واقعی کردن قیمت نهاده ها و محصولات پالایشی و پتروشیمی با هدف زمینه سازی برای حضور بخش خصوصی در بازارهای رقابتی منطقه ای و جهانی